

Niet langer graaien in de groene grabbelton

Geen onbetaalbare klimaatdoelen meer. Geen miljoenen meer uitgeven aan minieme milieuverbeteringen. En graag een scherper oog voor het lokale spanningsveld tussen boeren en omwonenden. De oppositie tart het traditionele milieubeleid.

NATUUR EN MILIEU

Het Utrechtse college (D66-PvdA-GroenLinks) heeft een palet aan maatregelen genomen om de Europese normen voor luchtkwaliteit te halen. De Domstad stelt in 2015 als eerste grote stad een milieuzone in voor personenwagens. De groene zone in de binnenstad is taboe voor personen- en bestelauto's op diesel ouder dan 2006. Verkeerswethouder Frits Lintmeijer (GroenLinks) had graag ook oude benzineauto's uit het stadscentrum willen bannen, maar hiervoor kreeg hij geen steun van de raad. 'De effectiviteit van de aanvankelijk voorgestelde milieuzone was al heel laag,' zegt Kees Geldof, lijsttrekker voor de VVD, 'en kostte al handenvol geld.' Neem alleen al de 5,3 miljoen euro voor een sloopregeling, die volgens de snelle rekenaar minder dan 0,01 microgram per kubieke meter schonere lucht oplevert. 'De maatregel getuigt puur van symboolpolitiek. Als we dat geld aan het verschoneren van het stadsvervoer hadden besteed, hadden we echt iets aan de luchtkwaliteit kunnen doen. Gelukkig gaat de milieuzone pas in januari 2015 in. Zo ver is het nog niet.'

Verkeerde keuzes

Geldof hekelt de in zijn ogen eenzijdige aanpak van het stadsbestuur. 'Er is slechts één doel: het de automobilist zo moeilijk mogelijk maken. De burger wordt maar één keuze geboden: de fiets. Dat willen burgers niet, want de fiets is niet altijd praktisch.' Utrecht maakt de verkeerde keuzes, zegt Geldof. 'Wij zijn de enige grote stad die de komende jaren doorgroeit. Het inwonertal van 400.000 gaan we zeker halen. Het huidige college kiest niet voor de maatregelen die deze groei faciliteren én tegelijkertijd goed zijn voor het milieu. Het is verstandiger in te zetten op doorstroming van het verkeer en de inzet van alle vervoersmodaliteiten. Juist zo verbeter je ook de kwaliteit van de leefomgeving.'

De discussie over de snelheid op de snelwegen rond Utrecht spreekt volgens Geldof boekdelen. Actiegroepen willen de snelheidsverhoging op de ring van 80 naar 100 kilometer per uur terugdraaien, maar dat leidt er volgens hem alleen maar toe dat het verkeer sneller vastloopt. Het echte probleem met de milieukwaliteit, stelt de VVD-lijsttrekker, bevindt zich in de woonwijken en de woonbuurten. 'De invloed op de luchtkwaliteit van de snelheidsverhoging op de ring rond de stad is minder dan marginaal en heeft nauwelijks effect op de leefomgeving in de stad. Maar deze discussie wordt sterk op de emotie gespeeld. De mensen die zich opwinden, zijn activisten die spelen op het gemoed van hun stadsgenoten. Er zijn er die glashard beweren dat er tientallen

milieudoden vallen door de maximumsnelheid van 100 km/uur. Die gevolgen van de snelheidsverhoging worden sterk overdreven.'

Uitgehold

'Wij gaan voor een schoon, heel en veilig Rotterdam.' De slogan van Leefbaar Rotterdam, legt lijsttrekker Joost Eerdmans uit, slaat beslist ook op schone lucht voor elke Rotterdammer. Met de petrochemische industrie in de haven zal de Maasstad nooit de schoonste stad van Nederland worden, maar om schone lucht te garanderen zijn volgens het voormalige LPF-Kamerlid keiharde afspraken met de industrie nodig en sluitende controles en handhaving, 'maar die laatste zijn de afgelopen jaren ernstig uitgehold en dat roer moet om.' In plaats daarvan, constateert Eerdmans, heeft de huidige coalitie (PvdA-D66-VVD-CDA) enkele jaren terug volgens hem onrealistische en onbetaalbare klimaatdoelen gesteld die veel verder gingen dan de Europese of nationale doelstellingen. 'De onsamenhangende projecten die in dit kader uit de groene grabbelton getoverd werden, hebben aan de luchtkwaliteit niks veranderd, maar wel miljoenen euro's gekost. Als het aan ons ligt, stoppen we daar subiet

Kees Geldof

VVD Utrecht

'Er is slechts één doel: het de automobilist zo moeilijk mogelijk maken. De burger wordt maar één keuze geboden: de fiets.'

Foto: Sebastiaan ter Burg

mee. Voor zover er al een zinnig klimaatbeleid valt te voeren, is dat een nationale aangelegenheid. Wij zijn tegen de nieuwe kolencentrales op de Maasvlakte, maar we zijn tegelijkertijd realistisch genoeg om in te zien dat onrendabele en horizonvervuilende windparken geen alternatief vormen.' Uiteraard maakt ook Leefbaar Rotterdam zich druk om de luchtvervuiling van vluchtige stoffen uit de industrie en fijnstof en stikstofdioxide door het drukke verkeer, 'maar we implementeren alleen die maatregelen met het grootste effect per bestede euro. Een belangrijke voorwaarde daarbij is dat de maatregelen de lokale economie geen schade toebrengen,' zegt Eerdmans. 'We denken aan oplossingen als het fijnstofreductiesysteem voor specifieke knelpunten,' verwijst hij naar de door de TU Delft ontwikkelde technologie die schadelijke fijnstofdeeltjes een elektrische lading geeft en ze naar schermen aan de

Schone lucht willen alle partijen, maar over de vraag hoe dat doel te bereiken verschillen de meningen. Bijvoorbeeld of het terugdraaien van een snelheidsverhoging op de ringweg wel een antwoord is op de milieuproblemen in woonwijken. Op de foto: A13 bij Overschie. Foto: Peter Hiltz/HH

kant van de weg trekt. Het systeem zou 60 procent van het fijnstof uit de lucht kunnen halen. Ook schoner openbaar vervoer is voor Eerdmans een goede keus, bijvoorbeeld door stadsbussen op aardgas of – mits betrouwbaar en betaalbaar – op elektriciteit te laten rijden. 'Tachtig kilometer per uur op de ring heeft alleen zin als het verlagen van de snelheid aantoonbaar helpt. De A13 zorgt in Overschie voor extra fijnstof

Joost Eerdmans

Leefbaar Rotterdam

'We implementeren alleen die maatregelen met het grootste effect per bestede euro en die de lokale economie geen schade toebrengen.'

en stikstofoxides en dit kan teruggebracht worden door verkeer om te leiden via de nieuw aan te leggen A13/A16 en de Blankenburgtunnel. Een anti-fijnstofsysteem kan ook hier mogelijk een oplossing bieden, dat gaan we onderzoeken.'

Veehouderij

De regio ten oosten van Eindhoven geldt al jaren als een 'hotspot' van fijnstof. De bron is de intensieve veehouderij. Volgens een in december vorig jaar verschenen rapportage van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) gaat het om relatief hoge overschrijdingen. Van de welgeteld 179 woningen in ons land die blootgesteld worden aan normoverschrijdingen, ligt 80 procent in dit gebied. Een groot deel van het oppervlak van het Noord-

Limburgse Nederweert (in totaal ruim 10.000 hectare) gaat op aan varkenshouderijen en pluimveebedrijven. Een in opdracht van de gemeente uitgevoerd onderzoek telt maar liefst vijftien knelpuntbedrijven plus vijf tot tien bedrijven die de normen dreigen te overschrijden. Het in januari vorig jaar verschenen rapport constateert dat het probleem in de periode 2010-2012 alleen maar groter is geworden. Dat bevestigt raadslid en lijsttrekker Henk Cuijpers van de lokale partij JAN. 'De luchtproblematiek is een hot issue tijdens de verkiezingen. De grote vraag luidt hoe we het buitengebied leefbaar houden voor de bewoners die tussen

Henk Cuijpers

JAN Nederweert

'De grote vraag luidt hoe we het buitengebied leefbaar houden voor de bewoners die tussen de veehouders in wonen.'

regelgeving uit Den Haag. Wat JAN graag zou willen, en ook prominent in het verkiezingsprogramma staat, is per stal een maximum stellen aan het aantal dieren en daarnaast het opstellen van een lokaal mestbeleid. 'We zijn niet tegen de veehouderij, maar we vinden dat er in het buitengebied een gezond evenwicht moet zijn, in het belang van de gezondheid. Het is logisch dat je hier in de omgeving een luchtje ruikt. Ik ben ermee opgegroeid. Met de wetenschap dat overbelasting ten koste gaat van de gezondheid van onze inwoners, hebben we echter geen andere keuze dan kritisch te zijn tegen nog meer uitbreidingen van intensieve veehouderijen.' JAN zoekt nadrukkelijk draagvlak. Cuijpers: 'We waren de eerste partij hier die koos voor overleg tussen boeren en omwonenden. De andere partijen maakten die match pas later.' Een eerdere motie van het JAN in 2012, die wel gevolg kreeg, leverde een nieuw lokaal geurbeleid op met strengere normen op sommige locaties in Nederweert. Om de samenwerking tussen boeren en omwonenden te verbeteren, vinden er onder meer huiskamer gesprekken plaats. 'Als je naar elkaar luistert, kan de pijn sneller uit de lucht zijn. De wezenlijke problemen los je er echter niet mee op. Dat zal de wetgever in Den Haag moeten doen.'

De samenwerking tussen boeren en omwonenden te verbeteren, vinden er onder meer huiskamer gesprekken plaats. 'Als je naar elkaar luistert, kan de pijn sneller uit de lucht zijn. De wezenlijke problemen los je er echter niet mee op. Dat zal de wetgever in Den Haag moeten doen.'

Pieter van den Brand

Serie #GR2014

Kandidaten voor de gemeenteraad spreken zich uit over landelijke kwesties in lokaal perspectief

1. Lokaal aanbesteden in Amsterdam, Hoogeveen en Zoetermeer (4.02)

2. Schone lucht in Rotterdam, Utrecht en Nederweert

3. De invoering van de Participatiewet in Woerden, Kerkrade en Heerhugowaard (11.03)

www.sconline.nl/GR2014